

Bydgoszcz, 7 listopada 2024 r.

Informacja prasowa

Oszustwa na zwolnieniach lekarskich – wyniki kontroli. W regionie ZUS odzyskał 8,5 mln zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma ustawowy obowiązek kontrolować zwolnienia lekarskie, a także obniżyć wysokość świadczeń chorobowych po ustaniu tytułu ubezpieczenia. W okresie od stycznia do września 2024 roku w województwie kujawsko-pomorskim wstrzymano, zwrócono lub obniżono świadczenia chorobowe na łączną kwotę 8,5 mln zł, a w skali całego kraju kwota ta przekroczyła 188,7 mln zł.

W ramach swoich uprawnień ZUS prowadzi dwa rodzaje kontroli zwolnień. Pierwsza z nich dotyczy prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego. Kontrolujący sprawdzają, czy osoba korzystająca ze zwolnienia, a tym samym z świadczenia chorobowego, nie wykonuje pracy ani innych czynności, które mogłyby być sprzeczne z zaleceniami lekarza i utrudniać powrót do zdrowia. W przypadku sprawowania opieki, kontrolujący muszą również ustalić, czy poza ubezpieczonym są inni członkowie rodziny, którzy mogą zapewnić opiekę dziecku (z wyjątkiem dzieci do 2. roku życia) lub choremu członkowi rodziny – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Drugi rodzaj kontroli dotyczy prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy. Lekarze orzecznicy ZUS sprawdzają, czy osoba korzystająca z e-ZLA nadal jest chora i czy konieczne jest przedłużenie zwolnienia, czy też należy je skrócić – dodaje rzeczniczka.

Wyniki kontroli zwolnień w kujawsko-pomorskim

W województwie kujawsko-pomorskim, od stycznia do września 2024 roku, dwa oddziały ZUS (bydgoski i toruński) przeprowadziły blisko 24,2 tys. kontroli zwolnień, co stanowi wzrost o 645 w porównaniu do analogicznego okresu w 2023 roku. W wyniku tych działań wydano 1,4 tys. decyzji, a kwota wstrzymanych świadczeń chorobowych wyniosła 1 mln 785 tys. zł. ZUS obniżył również wysokość świadczeń po ustaniu tytułu ubezpieczenia o 6 mln 712 tys. zł, co dotyczyło 2,6 tys. osób. Łącznie, kwota obniżonych i cofniętych świadczeń chorobowych w tym okresie wyniosła **8,5 mln zł**, co stanowi wzrost o 1,7 mln zł w porównaniu do ubiegłego roku.

Wyniki kontroli zwolnień w kraju

W całej Polsce, od stycznia do września 2024 roku, ZUS przeprowadził 376,1 tys. kontroli osób posiadających zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy. Zakończyły się one wydaniem 27,8 tys. decyzji wstrzymujących dalszą wypłatę zasiłków chorobowych na kwotę niemal 40 mln zł. Po ustaniu tytułu ubezpieczenia ZUS obniżył wypłaty o 148 mln 744 tys. zł, co dotyczyło 83,9 tys. osób. Łączna kwota obniżonych i cofniętych świadczeń chorobowych w tym okresie wyniosła **188 mln 726 tys. zł**. W analogicznym okresie ubiegłego roku ZUS przeprowadził 336,9 tys. kontroli, wydając 20,6 tys. decyzji, a kwota wstrzymanych zasiłków wyniosła 19,4 mln zł. ZUS obniżył także wysokość świadczeń po ustaniu zatrudnienia na kwotę blisko 110 mln zł, a dotyczyło to 72,4 tys. osób. W sumie w tym okresie do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wróciło 129 mln 377 tys. zł. W skali kraju wyniki tegorocznych kontroli i obniżonych świadczeń są wyższe od ubiegłorocznych o ponad 59,3 mln zł.

Niezwykle pomocne w ujawnianiu nieprawidłowości są elektroniczne zwolnienia lekarskie, które obowiązują od grudnia 2018 roku. Umożliwiają one ZUS-owi bieżącą weryfikację wpływających zwolnień oraz szybką reakcję na występujące nieprawidłowości. Często informacje o niewłaściwym wykorzystaniu zwolnienia ZUS otrzymuje od pracodawców lub „życzliwych”.

Co ludzie robią na zwolnieniach?

Nadal najczęściej zwolnienie lekarskie traktowane jest jako forma urlopu, co skutkuje wyjazdami np. zagranicznymi. Często też na zwolnieniu wykonuje się prace zarobkowe. W województwie kujawsko-pomorskim wśród osób, które musiały zwrócić zasiłek chorobowy, znalazła się logopeda, która na zwolnieniu przyjmowała pacjentów w swoim gabinecie. Inna osoba pełniła dyżur w placówce medycznej, korzystając z opieki nad dzieckiem. Przyłapaną została również właścicielka salonu fryzjerskiego, która zamiast się kurować, przyjmowała klientki. Inne przykłady niewłaściwego korzystania ze zwolnienia lekarskiego obejmują budowę garażu na własnej posesji, prace na budowie remizy, obsługę parkingu przy hotelu, a nawet tańce po urazie kręgosłupa na imprezie towarzyskiej.

Osoby, które niewłaściwie korzystają ze zwolnienia lekarskiego, muszą liczyć się z utratą prawa do zasiłku chorobowego za cały okres kontrolowanego zwolnienia. W takich przypadkach ZUS wstrzymuje wypłatę świadczenia, a jeśli zostało już wypłacone, nakazuje jego zwrot. Natomiast w przypadku kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy, jeśli okaże się, że osoba kontrolowana przez lekarza orzecznika ZUS jest już zdrowa, dochodzi do skrócenia zwolnienia lekarskiego. W takiej sytuacji ubezpieczony zachowuje prawo do zasiłku chorobowego tylko do dnia badania.

Warto przypomnieć, że kontrolę wykorzystywania zwolnień lekarskich mogą przeprowadzić także pracodawcy, którzy zatrudniają powyżej 20 ubezpieczonych. Najczęściej takie kontrole wykonują w ich imieniu pracownicy działu kadr.

Krystyna Michałek
regionalny rzecznik prasowy ZUS
w województwie kujawsko-pomorskim